

KRAJOWY SEKRETARIAT
Zasobów Naturalnych Ochrony Środowiska i Leśnictwa

NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Siedziba: 76-004 Sianów, Trawica 8a
fax. (094) 318 52 28, kom. 600 833 541 -przewodniczący
e-mail zkuszelewicz@wp.pl

NIP: 898-15-61-379

REGON: 930966725

Konto Bankowe: Bank PKO BP I o. w Koszalinie: 45 1020 3017 0000 2902 0168 4216

2014-02-19

STANOWISKO nr ...1./02/2014

dot. projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (propozycja społeczna) z dn. 5 lutego 2014 r.

Krajowy Sekretariat Zasobów Naturalnych Ochrony Środowiska i Leśnictwa NSZZ „Solidarność” niniejszym wyraża **poparcie** dla postulatu objęcia lasów państwowych szczególną ochroną o charakterze konstytucyjnym. Równocześnie, K SZNOŚIL NSZZ „Solidarność” sygnalizuje dostrzeżone istotne wady projektu, nad którym trwają obecnie prace, wymagające modyfikacji w sposób zgodny ze wskazanymi poniżej sugestiami przed przystąpieniem do formalnych kroków mających na celu zainicjowanie procedury legislacyjnej.

Według informacji przekazanych K SZNOŚIL NSZZ „Solidarność”, treść art. 74a Konstytucji RP w brzmieniu proponowanym przez stronę koalicyjną została podczas ostatniego spotkania wzbogacona przez stronę społeczną w ten sposób, iż aktualnym punktem odniesienia jest następujące jego brzmienie:

Art. 74a.

1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa podlegają szczególnej ochronie jako dobro wspólne.
2. Lasy Skarbu Państwa stanowią niezbywalną własność państwową i nie podlegają przekształceniom własnościowym. Wyjątki od tej zasady określi ustawa.
3. Zarządzanie lasami Skarbu Państwa oraz nadzór nad lasami innych własności jest obowiązkiem państwa. Zagospodarowanie lasów w interesie dobra ogólnego według zasad zrównoważonego rozwoju określi ustawa.
4. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są udostępniane dla ludności na równych zasadach. Zasady udostępniania określi ustawa.

Niniejszym wnosimy o uwzględnienie potrzeby dokonania następujących modyfikacji rzezonego projektu:

A. Zmiana pojęcia „dobro wspólne” na „dziedzictwo narodowe”

1. Terminologia przyjęta w Konstytucji RP przyjmuje konsekwentnie, iż „dobrem wspólnym” jest wyłącznie Rzeczpospolita Polska. Wynika to tak z Preambuly do Konstytucji („równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego – Polski”) jak i z art. 1 Konstytucji RP („Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.”).
2. Konsekwentnie, ochrona dobra wspólnego jest przedmiotem obowiązku ciążącego na obywatelu na gruncie art. 82 Konstytucji („Obowiązkiem obywatela polskiego jest wierność Rzeczypospolitej Polskiej oraz troska o dobro wspólne”). Proponowana regulacja stanowiłaby więc swoiste dublowanie ciążącego na obywatelu obowiązku dbałości o stan środowiska, wynikającego z art. 86 Konstytucji RP.
3. Właściwszym byłoby posłużenie się pojęciem „dziedzictwa narodowego”, które jest kompatybilne z wielopokoleniowym charakterem gospodarki leśnej. Co najważniejsze – ochrona dziedzictwa narodowego jest przedmiotem obowiązków Rzeczypospolitej Polskiej na gruncie art. 5 Konstytucji RP („Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”).
4. Biorąc pod uwagę okoliczność, iż celem ustawy jest nałożenie nowych obowiązków na państwo, nie zaś na obywatela, uzasadnionym zdaje się uznanie lasów stanowiących własność Skarbu Państwa za dziedzictwo narodowe w ust. 1 proponowanej regulacji.

B. Zmiana pojęcia „lasy stanowiące własność Skarbu Państwa” na „lasy państwowe”.

1. Do charakterystycznych cech konstytucji jako aktu prawnego należy preferowanie pojęć zwężonych. Wydaje się, iż zastąpienie ściśle wyrażonego pojęcia „lasy stanowiące własność Skarbu Państwa” ekwiwalentnym, skróconym pojęciem „lasy państwowe” służyłoby lepszemu oddaniu konstytucyjnego charakteru projektowanego przepisu.
2. Pojęcie „lasy państwowe” stosowane jest na gruncie art. 4 ustawy o lasach od ponad 20 lat, nie wywołując istotnych kontrowersji co do zakresu przedmiotowego rzeczzonego określenia. Całkowite utożsamienie rzeczonych pojęć może zostać podkreślone tak w uzasadnieniu projektu, jak i poprzez nadanie pierwszemu zdaniu ust. 3 charakteru podziału zupełnego: „Zarządzanie *lasami państwowymi* oraz nadzór nad *lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa* (...)”.
3. Należy dodać iż jednym z celów projektowanej regulacji jest podniesienie do rangi konstytucyjnej rozwiązań przewidzianych w ustawie o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju. Art. 1 rzeczony ustawy wskazuje, iż zakresem przedmiotowym ustawy objęte są „lasy państwowe” nie zaś „lasy stanowiące własność Skarbu Państwa”. Zastosowanie pojęcia „lasy państwowe” służyłoby więc konsekwentności terminologicznej oraz spójności regulacji konstytucyjnej tak ustawą o lasach, jak i z ustawą o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju.

C. Objęcie ochroną pozostałych strategicznych zasobów naturalnych kraju

1. Ustawa o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju swoją ochroną obejmuje nie tylko lasy państwowe, ale również inne zasoby naturalne kraju.

Równocześnie, należy przyznać, iż przepisywanie całości art. 1 wyżej wymienionej ustawy poskutkowałoby całkowitą nieczytelnością projektowanej regulacji.

2. Niezależnie od powyższego, alternatywa w postaci delegowania definicji przedmiotu ochrony konstytucyjnej do rangi ustawy zdaje się być nieracjonalna – ustawodawca mógłby przez odpowiednie manipulowanie treścią definicji ustawowej uczynić pojęcie „strategicznego zasobu naturalnego kraju” pojęciem w istocie pustym.
3. Pojęcie „strategicznego zasobu naturalnego kraju” powinno więc nabrać charakteru autonomicznego na gruncie Konstytucji RP. Jasnym jednocześnie jest, iż w dniu uchwalania ustawy konstytucyjnej zakres przedmiotowy tego pojęcia będzie identyczny z dotychczasowym rozumieniem tego pojęcia na gruncie art. 1 wyżej wskazanej ustawy.
4. Pojęcie strategicznego zasobu naturalnego kraju, na skutek długotrwałego obowiązywania w polskim porządku prawnym, nabrało precyzyjnego znaczenia. Tym samym, pozbawienie w przyszłości jakiegokolwiek strategicznego zasobu naturalnego kraju tego statusu wymagałoby najpierw odpowiedniego wykazania przez ustawodawcę, iż dany zasób utracił charakter strategiczny dla kraju. Wprowadzenie autonomicznego konstytucyjnego pojęcia strategicznego zasobu naturalnego Skarbu Państwa utrwaliłoby w sposób skuteczny obecny zakres rozumienia tego pojęcia.
5. Z tej przyczyny uzasadnionym wydaje się objęcie ochroną konstytucyjną nie tylko lasów państwowych, ale również pozostałych strategicznych zasobów naturalnych kraju poprzez nadanie pierwszemu zdaniu ust. 2 brzmienia: „*Lasy państwowe oraz inne strategiczne zasoby naturalne kraju stanowią niezbywalną własność państwową i nie podlegają przekształceniom własnościowym.*”

D. Konstytucyjne określenie przesłanek uzasadniających zbywanie lasów państwowych

1. Projektowana regulacja przewiduje niezbywalność lasów państwowych, z możliwością ustalenia wyjątków w drodze ustawy. Należy przyznać, iż upoważnienia do ustawowego stanowienia wyjątków od reguł Konstytucji RP nie są zjawiskiem niespotykanym na gruncie Konstytucji RP. Ustawowo określone są m.in. wyjątki od swobody działalności gospodarczej (art. 22), ograniczenia praw i wolności konstytucyjnych (art. 31 ust. 3) prawa do wolności oraz nietykalności osobistej (art. 41 ust. 1), tajemnicy korespondencji (art. 49) czy nienaruszalności mieszkania (art. 50).
2. Należy jednak podkreślić, iż praktyka delegowania wyjątków od regulacji konstytucyjnych do ustawy odnosi się wyłącznie do praw i wolności konstytucyjnych. Brak jest zwyczaju i racjonalnego uzasadnienia dla możliwości stanowienia przez państwo ustawowych wyjątków od swoich własnych obowiązków o charakterze konstytucyjnym. Z tej też przyczyny niedopuszczalnym byłaby np. możliwość stanowienia wyjątków ustawowych od np. zasady przestrzegania przez RP wiążącego ją prawa międzynarodowego (art. 9), od zasady działania przez organy władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa (art. 7), bądź - sięgając po przykład bardziej prosty – np. od zakazu zaciągania pożyczek w następstwie których dług publiczny przekroczyłby 60% (art. 216 ust. 5).
3. Praktyka ta wynika z prostej konstatacji iż **obowiązek państwa możliwy do uchylenia w drodze ustawowej w istocie nie jest obowiązkiem**. Z tej przyczyny, warunkiem nadania

projektowanej regulacji charakteru realnego jest konstytucyjne określenie przyczyn uzasadniających prywatyzację lasów państwowych. W naszej ocenie, jedną z okoliczności które uzasadniają przekazywanie lasów państwowych poza własność Skarbu Państwa jest brak zdolności danego lasu do realizacji **racjonalnej gospodarki leśnej** (dotyczyłoby to np. niewielkich enklaw leśnych otoczonych gruntami ornymi).

4. Ponadto, przeciwko absolutnemu zakazowi przekazywania lasów państwowych poza własność Skarbu Państwa przemawia również potrzeba realizacji przedsięwzięć służących dobru wspólnemu obywateli, takich jak np. budowa dróg publicznych. Mając powyższe na względzie, proponujemy sięgnięcie po znane na gruncie Konstytucji RP (art. 21 ust. 2) pojęcie „**celu publicznego**”, doprecyzowane w sposób adekwatny na gruncie art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Skoro Konstytucja RP zezwala na wywłaszczenie mienia prywatnego na cel publiczny – tym bardziej uzasadnionym zdaje się dopuszczenie przekazania lasów państwowych poza własność Skarbu Państwa (np. na rzecz jednostek samorządu terytorialnego) o ile wymaga tego realizacja celu publicznego.
5. Z tej przyczyny, postulujemy nadanie ust. 2 projektowanej regulacji brzmienia: „Lasy państwowe oraz inne strategiczne zasoby naturalne kraju stanowią niezbywalną własność państwową i nie podlegają przekształceniom własnościowym. *Przekazanie lasów państwowych poza własność Skarbu Państwa może nastąpić jedynie jeżeli jest to uzasadnione celami racjonalnej gospodarki leśnej, bądź gdy następuje na cele publiczne.*”
6. Alternatywnie, godnym rozważenia byłoby zrównanie w ochronie wszelkich strategicznych zasobów naturalnych kraju poprzez wykluczenie ich przekazania poza własność Skarbu Państwa. W takim wypadku, zdanie drugie ust. 2 nabrałoby brzmienia: „*Przekazanie strategicznych zasobów naturalnych kraju poza własność Skarbu Państwa może nastąpić jedynie jeżeli jest to uzasadnione celami racjonalnej gospodarki tymi zasobami, bądź gdy następuje na cele publiczne.*”

E. Konstytucyjne cechy jednostki zarządzającej lasami państwowymi

1. Za niezbędny oraz trafnie oddający istotę potrzeby regulacji konstytucyjnej uznajemy fragment propozycji społecznej stanowiący, iż „Zarządzanie lasami Skarbu Państwa oraz nadzór nad lasami innych własności jest obowiązkiem państwa.”, wskazujący na państwowy charakter podmiotu, który miałby zarządzać lasami państwowymi. Uważamy jednak, iż dla pełnego zabezpieczenia przyszłego kształtu służby leśnej powinno się ponadto wprowadzić do Konstytucji RP trzy cechy rzeczonoego podmiotu:

a. Jednostka organizacyjna Skarbu Państwa

- 1.1. Najważniejszą cechą podmiotu, który miałby zarządzać mieniem Skarbu Państwa powinno być jego działanie w formie jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa. Rozwiązanie takie wykluczyłoby możliwość wykonywania tych obowiązków przez np. spółkę Skarbu Państwa, przekazywania zarządu lasami państwowymi służbom podległym samorządowi terytorialnemu, bądź prywatyzacji zarządzania lasami państwowymi na zasadzie koncesji udzielanych przez państwo w drodze przetargu.
- 1.2. Ponadto, zastosowanie w Konstytucji RP liczby pojedynczej zapewniłoby jednolitość służby leśnej, bez możliwości powoływania kilku konkurujących ze sobą podmiotów w sposób zbliżony np. do obecnego rynku przewozu pasażerów transportem kolejowym.

- 1.3. Zwracamy równocześnie uwagę, iż proponowana regulacja w sposób zamierzony nie rozstrzyga, czy rzeczona jednostka organizacyjna Skarbu Państwa powinna dysponować osobowością prawną, pozostawiając tą okoliczność do decyzji ustawodawcy.

b. Samodzielność organizacyjna

- 1.4. Prowadzenie gospodarki leśnej jest działalnością silnie wyspecjalizowaną, prowadzoną w długoletnim cyklu produkcyjnym (ponad 100 lat), wiążącą się z administrowaniem na żywym organizmie, jakim jest ekosystem. Skutkiem tej rzeczywistości jest poważne ryzyko iż merytoryczne decyzje niepodparte odpowiednim doświadczeniem oraz wykształceniem pociągną za sobą skutki niemożliwe do naprawienia w skali wielu pokoleń. Postulat ten sprowadza się do prostego twierdzenia, iż gospodarkę leśną powinni co do zasady prowadzić leśnicy.
- 1.5. W naszej ocenie cennym byłoby zabezpieczenie służby leśnej przed możliwością wydawania wiążących poleceń dotyczących gospodarki leśnej przez czynniki o charakterze pozaleśnym, w postaci nadmiernej ingerencji Ministra Środowiska, bądź np. czynnika samorządowego. Władza Ministra Środowiska nie powinna być rozszerzana o władzę nad sposobem realizacji gospodarki leśnej.
- 1.6. Utrwalenie w konstytucji samodzielności organizacyjnej lasów państwowych ponadto zabezpieczyłoby służbę leśną przed zagrożeniem instrumentalnego wykorzystywania jej do tworzenia synekur np. poprzez przekazanie Ministrowi Środowiska władzy powoływania dyrektorów regionalnych lasów państwowych bądź nadleśniczych.

c. Samodzielność finansowa

- 1.7. Istotą postulatu utrwalenia w Konstytucji RP zasady samodzielności finansowej jest nadanie lasom państwowym charakteru podmiotu prowadzącego gospodarkę o charakterze samodzielnym nie tylko merytorycznie, ale i ekonomicznie.
- 1.8. Ponad dwudziestoletnie doświadczenia na tle funkcjonowania ustawy o lasach wskazują, iż zasada samofinansowania się lasów państwowych wykształca w osobach prowadzących gospodarkę leśną na ok. 1/4 powierzchni kraju postawę dobrego gospodarza, czego miarą jest konsekwentne osiąganie przez jednostkę obecnie zarządzającą lasami państwowymi, pozytywnych wyników finansowych na przestrzeni ostatnich 20 lat.
- 1.9. Biorąc pod uwagę okoliczność iż celem jednostki zarządzającej lasami państwowymi ma być rzetelne gospodarowanie terenami powierzonymi przez Skarb Państwa, groźba powrotu idei wcielenia lasów państwowych do sektora finansów publicznych powinna zostać konstytucyjnie wykluczona.
- 1.10. Co oczywiste, rzeczona regulacja w żadnej mierze nie wykluczałaby ponoszenia przez rzeczony podmiot danin publicznych takich jak podatki, bądź projektowana instytucja „wpłaty”. Skutkiem tej tezy byłby również (wynikający z ust. 1 projektowanej regulacji) ciężący na państwie obowiązek wsparcia lasów państwowych w przypadku klęsk żywiołowych, dekoniunktury na rynku drzewnym i innych nadzwyczajnych sytuacji, jeżeli rozmiar kosztów przekroczy możliwości finansowe jednostki organizacyjnej.
- 1.11. Celem utrwalenia samodzielności finansowej lasów państwowych w Konstytucji RP jest w szczególności wykluczenie wprowadzenia rozwiązań charakterystycznych np. dla państwowych agencji płatniczych, w których całość przychodów przekazywana jest do budżetu, zaś działalność podmiotu finansowana jest z środków przekazywanych z budżetu RP. Rozwiązanie takie poważnie ogranicza w osobach kierujących daną

jednostką potrzebę optymalnego gospodarowania powierzonym mieniem, co uznajemy za postawę daleką od pożądaną w lasach państwowych.

2. Dla celów utrzymania jednolitości terminologii konstytucyjnej, zalecanym byłoby ponadto zastąpienie słowa „państwo” częściej stosowanym w tym kontekście określeniem „Rzeczpospolita Polska”.
3. Mając na względzie powyższe postulaty, sugerowanym byłoby nadanie projektowanemu ust. 3 następującego brzmienia: *„Zarządzanie lasami państwowymi oraz nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa jest obowiązkiem Rzeczypospolitej Polskiej, którego realizację zapewnia państwowa jednostka organizacyjna oparta na zasadach samodzielności organizacyjnej oraz finansowej. Samodzielność finansowa jednostki organizacyjnej nie wyklucza możliwości nakładania danin publicznych oraz nie wyłącza obowiązku wsparcia jednostki przez Rzeczpospolitą Polską w przypadku nadzwyczajnych sytuacji na skutek których rozmiar kosztów przekroczy możliwości finansowe jednostki organizacyjnej. Zagospodarowanie lasów w interesie dobra ogólnego według zasad zrównoważonego rozwoju określi ustawa.”*
4. Nie wyrażając w tym względzie opinii, zwracamy uwagę, iż w świetle obowiązującej regulacji ustawowej, obowiązek nadzoru nad lasami niepaństwowymi spoczywa na staroście (art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach), nie zaś na władzach państwowych. Biorąc pod uwagę okoliczność, iż praktyka wykonywania tego obowiązku zazwyczaj sprowadza się do zawarcia odpowiedniej umowy z lokalnym nadleśnictwem, nie doprowadziłoby to do znacznych zmian w praktyce prowadzenia gospodarki leśnej w Polsce.

F. Nowe brzmienie postanowień o dostępie do lasów

1. Krytycznie należy podejść do sformułowania ust. 4 projektowanej regulacji. Dubluje on zasadę równości wynikającą z art. 32 Konstytucji RP, posługując się ponadto nieznanym Konstytucji RP określeniem „ludność”.
2. Sugerowanym byłoby nadanie ust. 4 charakteru prawa konstytucyjnego w następującym brzmieniu: Każdy ma prawo wstępu do lasów państwowych oraz do bezpłatnego pobierania płodów runa leśnego. Prawo to podlegałoby, co oczywiste, proporcjonalnym ograniczeniom wprowadzonym w drodze ustawy na podstawie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

G. Wprowadzenie pojęcia „racjonalnej gospodarki leśnej” do Konstytucji RP

1. Projekt przewiduje odwołanie do zasady zrównoważonego rozwoju. Rozwiązanie to zdaje się być zbędne, mając na uwadze zobowiązanie do prowadzenia ochrony środowiska w sposób zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju ciążące na Rzeczypospolitej Polskiej na mocy art. 5 Konstytucji RP jak również na mocy szeregu aktów prawa unijnego oraz międzynarodowego.
2. W miejsce powyższego, trafnym zdaje się podniesienie do rangi konstytucyjnej zasady, według której prowadzona jest gospodarka leśna o stosowaną od 1992 r. zasadę racjonalnej gospodarki leśnej. Rozwiązanie takie w szczególności zapobiegłoby prowadzeniu towarowej gospodarki leśnej (gospodarki leśnej nastawionej na maksymalizację produkcji) oraz gospodarki rabunkowej (gospodarki leśnej polegającej na zaniechaniu lub istotnym ograniczeniu roli odnowień). Elementem zasady racjonalnej gospodarki leśnej jest bowiem założenie, że celem gospodarki leśnej jest nie tyle uzyskiwanie pozytywnego wyniku finansowego, co raczej zachowanie, ochrona i

powiększanie zasobów leśnych, poprzez możliwie harmonijną realizację wszystkich funkcji lasu – tak produkcyjnych jak i pozaprodukcyjnych.

3. KSZNOŚIL NSZZ „Solidarność” uważa, iż stosowana obecnie zasada racjonalnej gospodarki leśnej doskonale zdała próbę czasu jako możliwie najoptymalniejsza zasada prowadzenia gospodarki leśnej, zwłaszcza w kontraście do zasad prowadzenia gospodarki leśnej na gruncie ustawy z 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym, pod rządami której naczelną rolą Lasów Państwowych była realizacja narzuconych przez władzę centralną planów dostaw drewna do zakładów przemysłu drzewnego.
4. Pomimo braku realnego ryzyka powrotu do systemu gospodarki centralnie sterowanej, w realiach gospodarki rynkowej połączonej z pogłębiającym się długiem publicznym, istnieje ryzyko, iż w nieodległej przyszłości podniosą się głosy wzywające do prowadzenia gospodarki leśnej według modelu podporządkowanego maksymalizacji przychodów z lasów państwowych, bez poświęcenia należytej uwagi pozaprodukcyjnym funkcjom lasów. Z tego też powodu uznajemy potrzebę nadania zasadzie racjonalnej gospodarki leśnej rangi konstytucyjnej za najbardziej doniosły cel projektowanej nowelizacji, oraz jako jedyny sposób zabezpieczenia polskich lasów przed wyzwaniami, które czekają je w XXI wieku.
5. Mając powyższe na względzie, proponujemy nadanie ostatniemu zdaniu ust. 3 projektowanego przepisu następującego brzmienia: „Zagospodarowanie lasów w celu zachowania, ochrony oraz powiększania zasobów leśnych według zasady racjonalnej gospodarki leśnej określa ustawa”.

H. Podsumowanie

1. Celem niniejszego stanowiska była kompleksowa ocena potrzeb konstytucyjnych lasów państwowych oraz zaproponowanie regulacji konstytucyjnej, która zabezpieczyłaby lasy państwowe przed zagrożeniami, które mogą je czekać w możliwej do przewidzenia przyszłości.
2. Zagrożenia zidentyfikowane przez KSZNOŚIL NSZZ „Solidarność” obejmują przede wszystkim ryzyko prywatyzacji, odstąpienia od realizacji zasady racjonalnej gospodarki leśnej (bądź w postaci prowadzenia gospodarki towarowej, bądź w postaci ochrony absolutnej lasów państwowych), niewyplacalności, merytorycznego podporządkowania czynnikom pozaleśnym, wykorzystania lasów państwowych do realizacji celów pozaleśnych oraz pozbawienia zdolności do realizacji ustawowych obowiązków na skutek np. dalszego postępowania redukcji zatrudnienia w lasach państwowych.
3. Wersja finalna uwzględniająca poprawki sugerowane przez KSZNOŚIL NSZZ „Solidarność” przyjęłaby następującą formę:

Art. 74a.

1. Lasy państwowe podlegają szczególnej ochronie jako dziedzictwo narodowe.
2. Lasy państwowe oraz inne strategiczne zasoby naturalne kraju stanowią niezbywalną własność państwową i nie podlegają przekształceniom własnościowym. Przekazanie lasów państwowych poza własność Skarbu Państwa może nastąpić jedynie jeżeli jest to uzasadnione celami racjonalnej gospodarki

leśnej, bądź gdy następuje na cele publiczne. [Wariant II: „Przekazanie strategicznych zasobów naturalnych kraju poza własność Skarbu Państwa może nastąpić jedynie jeżeli jest to uzasadnione celami racjonalnej gospodarki tymi zasobami, bądź gdy następuje na cele publiczne.”]

3. Zarządzanie lasami państwowymi oraz nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa jest obowiązkiem państwa, którego realizację zapewnia państwowa jednostka organizacyjna działająca na zasadach samodzielności organizacyjnej oraz finansowej. Samodzielność finansowa jednostki organizacyjnej nie wyklucza możliwości nakładania danin publicznych oraz nie wyłącza obowiązku wsparcia jednostki przez Rzeczpospolitą Polską w przypadku nadzwyczajnych sytuacji na skutek których rozmiar kosztów przekroczy możliwości finansowe jednostki organizacyjnej.
4. Zagospodarowanie lasów w celu zachowania, ochrony oraz powiększania zasobów leśnych według zasady racjonalnej gospodarki leśnej określa ustawa.
5. Każdy ma prawo wstępu do lasów państwowych oraz do bezpłatnego pobierania płodów runa leśnego.

Wyrażamy niniejszym przekonanie, iż powyższe brzmienie proponowanej treści art. 74a Konstytucji RP stworzyłoby lasom państwowym warunki do spokojnego prowadzenia gospodarki leśnej, oraz raz na zawsze wykluczyłoby groźbę prywatyzacji lasów państwowych.

PRZEWODNICZĄCY
Krajowego Sekretariatu Zasobów Naturalnych
Ochrony Środowiska i Leśnictwa
Zbigniew Kuszlewicz